

ΤΟ ΑΝΤΙΣΕΞΙΣΤΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΠΑΝΤΡΕΥΕΤΑΙ

Ο πιο πρόσφατος γύρος αγώνων και υπεράσπισης δικαιωμάτων πήγε καλά για τη μεσαία τάξη. Τώρα όλα τα μέλη της, ανεξαρτήτως σεξουαλικών προτιμήσεων, μπορούν να επιδείξουν την εμπιστοσύνη τους στους κρατικούς θεσμούς, να πιουν νερό στο όνομα της αγίας ελληνικής οικογένειας κι επιτέλους να γίνουν αποδεκτοί ως αυτό που είναι: μεσαία τάξη με τα λεφτά της, τα πτυχία της και την ιδιοκτησία της (σπίτια, παιδιά κλπ). Το ελληνικό κράτος από τη μεριά του, μπορεί να υπερηφανεύεται ότι ενώ βάζει άλλο ένα λιθαράκι στην εμπόλεμη διαχείριση του εσωτερικού του, περνιέται για καλοκάγαθος μάγος που τάχα αποκαθιστά αδικίες του παρελθόντος. Όπως καταλαβαίνετε, το θέμα μας είναι η νομιμοποίηση του πολιτικού γάμου για τα ομόφυλα ζευγάρια και ο τρόπος με τον οποίο θα τον προσεγγίσουμε είναι ο γνωστός: θα θέσουμε κάνα δυο ερωτήματα και θα προσπαθήσουμε να τα απαντήσουμε γιατί όσα κυκλοφόρησαν στον δημόσιο λόγο δεν μας πολυέπεισαν. Αρχικά, θα δούμε τον γάμο ως αυτό που είναι: μια διευθέτηση υλικών συμφερόντων. Στη συνέχεια, θα ξεφυλλίσουμε την *Εθνική Στρατηγική για την Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+* και θα διαπιστώσουμε ότι το ελληνικό κράτος καταστρώνει κάτι πολιτικές που είχαν διαφύγει της προσοχής μας.

ΠΟΙΟΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΧΑΙΡΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΠΑΝΤΡΕΙΣ;

Θα έπρεπε, ως συντηρητικό κόμμα, να θέλουμε να παντρεύονται τα ομόφυλα ζευγάρια και να έχουν τις υποχρεώσεις που έχουν όλοι. Το «Πατρίς, Θρησκεία, Οικογένεια» θα έπρεπε να ισχύει για όλους τους Έλληνες.¹

Το διάστημα που μας πέρασε, η εξύμνηση της οικογένειας έφτασε σε απίστευτα επίπεδα. Η πλειοψηφία στο ποιος είναι πιο σωστός οικογενειάρχης και τα διαπιστευτήρια των ειδικών ότι τα ομόφυλα ζευγάρια μπορούν να είναι τόσο «φανταστικοί γονείς» όσο και τα ετερόφυλα (που πλέον, τι κρίμα, χάνουν κι επίσημα το μονοπώλιο στην παραγωγή ψυχοπαθολογίας) συνέθεταν ένα ασφυκτικό πλαίσιο. Νισάφια με την πυρηνική οικογένεια. Δηλαδή τι; Κάθε είδους εξω-οικογενειακός τρόπος ζωής είναι εξωγήινος κι ανάξιος λόγου; Με τον γάμο για τα ομόφυλα ζευγάρια, το ελληνικό κράτος απευθύνει κάλεσμα συστράτευσης στο κομμάτι εκείνο της μεσαίας τάξης που δεν μπορούσε να ζήσει 100% σαν τα υπόλοιπα μέλη της τάξης του, αποδεικνύοντας στην πράξη ότι σε εμπόλεμες περιόδους που τα κράτη πρέπει να συσπειρώσουν τους υποστηρικτές τους δεν περισσεύει κανείς. Κανονικά σε στιγμές όπως η παρούσα, που η μεσαία τάξη χειροκροτεί τις κρατικές αποφάσεις γιατί βλέπει τα υλικά της συμφέροντα να ταυτίζονται πλήρως με τα εθνικά σχέδια, θα έπρεπε να ανησυχούμε λιγάκι. Αν μη τι άλλο, έχουμε μια υποψία ότι θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν εκείνοι που ούτε θέλουν ούτε μπορούν να ανταποκριθούν στο κρατικό προσκλητήριο, που ζουν μόνοι τους, που μεγαλώνουν παιδιά μόνοι ή με έναν ή περισσότερους συντρόφους, που τέλος πάντων θεωρούν άλλες μορφές σχέσεων πιο σημαντικές από τις οικογενειακές

και οι οποίοι δεν είναι μεσαία τάξη με αναφαίρετα δικαιώματα. Κάτι μας λέει ότι μια παραπάνω πίεση θα τη δεχτούν όλοι αυτοί.²

Ο νόμος για τον γάμο των ομόφυλων ζευγαριών, όπως και κάθε νόμος, αποτελεί μια ρύθμιση. Ρυθμίζει και κωδικοποιεί ιδιοκτησιακά δικαιώματα, προσφέρει εγγυήσεις ομαλής λειτουργίας στην παραγωγική οικογενειακή μονάδα, κινητοποιεί τα μέλη της και απελευθερώνει κεφάλαιο και ανθρώπινες δυνατότητες που μέχρι πρότινος έμεναν ανενεργές ή αξιοποιούνταν μερικώς. Αγοραπωλησίες σπιτιών, γονικές παροχές, τραπεζικοί λογαριασμοί, υιοθεσία παιδιών, δίδακτρα, μεταπτυχιακά, συνέχιση του επαγγέλματος της μαμάς ή του μπαμπά, διαζύγια και μια μυριάδα συναφή θέματα θα απασχολούν στο εξής τα κυριακάτικα τραπέζια και των ομόφυλων ζευγαριών της μεσαίας τάξης. Τέτοιου είδους είναι τα δικαιώματα που παραχωρούνται με τον γάμο κι έχουν να κάνουν με σχέσεις ιδιοκτησίας: όχι με ατομικές ελευθερίες έτσι γενικά κι αφηρημένα. Ας το έχουμε αυτό κατά νου, γιατί μπορεί να βρεθούμε ξαφνικά να υπερασπιζόμαστε τα δικαιώματα της μεσαίας τάξης και να μην το έχουμε πάρει χαμπάρι. Ε, καλό θα ήταν να μην ξεπέσουμε τόσο.

Κι όσο για το άγιο δισκοπότηρο της ελληνικής κοινωνίας, την απόκτηση παιδιών, είναι λιγάκι υποκριτική η τόση αγωνία μην τυχόν και μετατραπούν οι γυναίκες σε τεκνοποιητικές μηχανές για τα ζευγάρια των γκέι. Σε μια χώρα όπου εδώ και πάνω από είκοσι χρόνια είναι καθόλα νόμιμο να παραγγέλνει ένα ετερόφυλο ζευγάρι με λεφτά ένα μωρό σε μια κλινική υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και μετά από εννιά μήνες να του το φέρνει ο γυναικολόγος-πελαργός, πάει πολύ να ακούμε ότι τα γκέι ζευγάρια ευθύνονται για την παρενθεσία. Υπενθυμίζουμε ότι από το 2002, μόνο στην αγαπημένη μας χώρα απ' όλη την ΕΕ είναι νόμιμη η απόκτηση παιδιών από παρένθετες μητέρες, δηλαδή γυναίκες που μισθώνονται για να γεννήσουν παιδιά που τα αγοράζει η μεσαία τάξη.³ Η ιατρική αυτή βιομηχανία παραγωγής παιδιών είναι ιδιαίτερος αποδοτικός για το ελληνικό κράτος και είναι μάλιστα εξαγωγική, αφού οι πελάτες προέρχονται συχνά από το εξωτερικό. Ας μην προσποιούνται, λοιπόν, οι καλοθελητές ότι τώρα έμαθαν για τις παρένθετες που πουλάνε ωάρια, νοικιάζουν τη μήτρα τους και βρίσκονται υπό στενή ιατρική παρακολούθηση μέχρι τη συγκομιδή. Συγγνώμη που χαλάμε τη μαγεία, αλλά ενημερώνουμε ότι σε αυτή την κοινωνία της αγάπης υπάρχουν κάποιες που πουλάνε την εργατική τους δύναμη για να επιβιώσουν και καθόλου δεν τις ενδιαφέρουν οι σεξουαλικές προτιμήσεις των πελατών τους.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΣΗ ΜΕ ΛΙΓΟ ΑΠΟ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

Είπαμε παραπάνω ότι ο γάμος των ομόφυλων ζευγαριών συνιστά μια ρύθμιση· εγκαθιδρύει, δηλαδή, μια σχέση του ατόμου με το κράτος από την οποία προκύπτουν πολύ συγκεκριμένες υποχρεώσεις και αναγνωρίζονται καθορισμένα δικαιώματα. Αν χωρίσεις π.χ. είσαι υποχρεωμένος να μοιραστείς την πε-

ριουσία με τον/την πρώην σύζυγο. Αν έχεις παιδί, μπορείς να διεκδικήσεις διατροφή και πάει λέγοντας. Ένας νόμος, όμως, δεν εξαντλείται στην τακτοποίηση οικονομικών ζητημάτων. Αντίθετα, φτιάχνει διαστρωματώσεις, φέρνει στο προσκήνιο κοινωνικά κομμάτια τα οποία τα κοιτάει από ένα άλλο πρίσμα (οπότε μαθαίνει και κάτι καινούριο γι' αυτά) και τελικά ανοίγει πεδία τόσο διευρυμένα που θα μπορούσαν να ενώσουν τη Μύκονο με τη Νοτιανατολική Μεσόγειο και τα ουράνια τόξα με τις φρεγάτες.

Ίσως να δυσκολεύεστε να δείτε πού κολλάνε όλα αυτά. Δεν πειράζει· το κράτος είναι εδώ για άλλη μια φορά, για να σας βοηθήσει να αποδιώξετε τη σύγχυση. Πριν από ακριβώς τρία χρόνια, τον Μάρτη του 2021, εν μέσω φονικού ιού κι ενώ το ελληνικό κράτος είχε επιφορτιστεί με το σώσιμο της γιαγιάς και την επιβολή του πιο μακρόχρονου λόκνταου, βρίσκονταν στα σκαριά οι πολιτικές που σήμερα εμφανίζονται στην επικαιρότητα. Οι καθηγητές της Νομικής (εκτός από τον Αλιβιζάτο που ήταν απασχολημένος να βρίσκει επιχειρήματα για το πόσο δημοκρατικό και δίκαιο μέτρο είναι η απαγόρευση κυκλοφορίας) ανέλαβαν να συντάξουν μια *Εθνική Στρατηγική για την Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+* και το πράγμα άρχισε να δρομολογείται. Η εξηνηταέλιδη έκθεση που προέκυψε, αποτέλεσε το πρόπλασμα του πρόσφατου νόμου για τον γάμο. Εκεί, λοιπόν, αναδεικνυόταν η διαρκής κρατική ανάγκη για συγκέντρωση στοιχείων που αφορούν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, η αναζήτηση επικαιροποιημένων μεθόδων μεταχείρισης του πάτου, ο κρατικός προστατευτισμός της βαριάς βιομηχανίας του τουρισμού, καθώς και η άσκηση εξωτερικής πολιτικής με όχημα τον «πόλεμο κατά των διακρίσεων». Το 2021, οι νομοδιδάσκαλοι διατύπωναν τέτοιου είδους αγωνίες:

Η έλλειψη επίσημων και αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων δυσκολεύει τη χάραξη στοχευμένων και αποτελεσματικών πολιτικών που αφορούν τους ΛΟΑΤΚΙ+ πολίτες. (...) Η ύπαρξη αναλυτικών (disaggregated) δεδομένων βοηθά στην ανάδειξη μη προφανών τάσεων, στον εντοπισμό ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, καθιστώντας τες πιο ορατές στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και στην αξιολόγηση των μέτρων που λαμβάνονται από την Πολιτεία για την εξάλειψη τυχόν διακρίσεων. Σε σύγκριση με άλλες βάσεις διακρίσεων, όπως για παράδειγμα το φύλο ή η ηλικία, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ταυτότητα φύλου και τα χαρακτηριστικά φύλου δεν είναι ευδιάκριτες (σελ. 8).

Μάλιστα. Το κράτος δεν ξέρει όλα όσα θα ήθελε για αυτό το «παράξενο είδος». Τώρα, όμως, με τον γάμο σιγά σιγά ο μηχανισμός της ασταμάτητης καταγραφής θα γνωρίσει νέες δόξες. Καταρχήν, όσοι παντρεύονται θα καταγράφονται εκ των πραγμάτων με βάση τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις. Κάτι που ήδη συνέβαινε για όσους είχαν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, αλλά στο εξής μοιάζει να επεκτείνεται και να μονιμοποιείται αφού θα είναι μια πληροφορία που θα εμφανίζεται π.χ σε όλα τα κρατικά έγγραφα μιας οικογένειας με ομόφυλους γονείς. Κι έτσι για πρώτη φορά, θα μπορεί ο κρατικός αλγόριθμος να δει π.χ πόσα παιδιά έχει μια μέση οικογένεια γκέι ή τι

ΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Αντώνης, ο κιμπάρης: Το 2013, του είπαν να συλλάβει κάτι ναζί της Χρυσής Αυγής. Έσφιξε τα δόντια και το έκανε. Το 2024, του είπαν να ψηφίσει υπέρ του γάμου των ομόφυλων ζευγαριών κι άρχισε να πετάει τασάκια δεξιά κι αριστερά. Είναι τρου και το καλοκαίρι θα πάει με το κεφάλι ψηλά στη Μεσοσηνία.

Δημήτρης, ο πλατωνικός: Πιστεύει ακράδαντα ότι οι άνθρωποι τρώνε, δουλεύουν, ακούνε Βασίλη Παπακωνσταντίνου και κοιμούνται. Δεν έχει διαβάσει κάτι για το σεξ στη σοβιετική εγκυκλοπαίδεια, οπότε δεν τον αφορούν οι σεξουαλικές προτιμήσεις ούτε των ομόφυλων ούτε των ετερόφυλων ζευγαριών. Ψήφισε «όχι» από συνήθεια· όχι στο ΝΑΤΟ, όχι στην ΕΕ, όχι στο σεξ.

Ιερόνυμος, ο κάπελας: Δεν έχει δικαίωμα ψήφου στη Βουλή (ακόμα), αλλά ως διοργανωτής γαμήλιων events έχει άποψη. Προσπαθεί να εξηγήσει ότι είναι κατά του πολιτικού γάμου και υπέρ του θρησκευτικού, αλλά δεν τον πιστεύει κανείς. Ψοφάει να δει σόγια να σφάζονται για το σε ποια εκκλησία θα γίνει ο γάμος, πεθερικά να στραβοκοιτάζουν ύφες και γαμπρούς και ζεστό χρήμα να πέφτει στο παγκάρι. Σκέφτεται να το πάει μέχρι τέλους και να σύρει το ελληνικό κράτος στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης για καταπάτηση των θρησκευτικών ελευθεριών των ομόφυλων ζευγαριών.

ποσοστό των δηλωμένων ως μονογονεϊκών οικογενειών ήταν ουσιαστικά πυρηνικές οικογένειες της μεσαίας τάξης με δυο γονείς που απλώς ο ένας δεν μπορούσε να κατοχυρωθεί ως τέτοιος. Και πού το πρόβλημα, θα έλεγε κανείς; Αφού ακριβώς αυτό ήθελαν οι άμεσα εμπλεκόμενοι: να αναδεικνύεται ο σεξουαλικός τους προσανατολισμός. Το πρόβλημα είναι στη νομιμοποίηση νέων δυνατοτήτων καταγραφής που αποκτάει το κράτος ή στο ότι μπορούν οι ειδικοί να ρίχνουν δημόσια προτάσεις όπως η παρακάτω και να μην ιδρώνει το αυτί κανενός:

(...) οι στατιστικές αρχές των περισσότερων κρατών της Ευρώπης είτε συλλέγουν στοιχεία από ληξιαρχεία και άλλες πηγές της διοίκησης, είτε διεξάγουν δειγματοληπτικές έρευνες, είτε συμπεριλαμβάνουν ερωτήματα για τους ΛΟΑΤΚΙ+ στις απογραφές. (...) Η ΕΛΣΤΑΤ θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο να εντάξει στις ήδη υπάρχουσες έρευνες και αναλύσεις της ξεχωριστές μεταβλητές αναφορικά με την ταυτότητα φύλου ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό (σελ. 9).

Εντάξει. Οι άνθρωποι δεν είναι φασίστες, εμείς είμαστε κακοπροαίρετοι. Και για να συνεχίσουμε λίγο ακόμα στο ίδιο σκεπτικό, θα σταθούμε σε ένα άλλο σημείο που φαίνεται να προβληματίζει τους επιφανείς νομομαθείς:

(...) είναι αναγκαίο να ληφθούν μέτρα που στοχεύουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας προς την αστυνομία. (...) ένα μέτρο είναι η ενίσχυση της διακριτικής παρουσίας της αστυνομίας σε χώρους όπου συχνάζουν. Λόγος χάριν, πολλά ομοφοβικά περιστατικά καταγράφονται στο Γκάζι (σελ. 34, 35).

Η ελληνική αστυνομία δεν χαιρεί της απόλυτης αποδοχής, οπότε ας φυτέψουμε λίγους ακόμη μπάτσους στον δημόσιο χώρο. Κι ας ξεχάσουμε ότι αναρίθμητοι γκέι, λεσβίες, τρανς έχουν υποστεί από εξευτελισμούς μέχρι ξυλοδαρμούς, βιασμούς και δολοφονίες από μπάτσους. Καθώς τα γράφαμε όλα αυτά, ο υπερασπιστής των ελευθεριών Κωστής Παπαϊωάννου έσκασε μύτη για να μας πει ότι οι πλατείες στη Θεσσαλονίκη γέμισαν με δεκαπεντάχρονους σεξιστές από τα ΕΠΑΛ:

(...) Στην Πλατεία Αριστοτέλους το Σάββατο το βράδυ συγκεντρώνεται ένα μεγάλο πλήθος εφήβων από τις δυτικές κυρίως συνοικίες της Θεσσαλονίκης. Θυμίζω ότι δυτική συνοικία της Θεσσαλονίκης ήταν κι η Σταυρούπολη που πέρσι είχαμε τα γεγονότα στο ΕΠΑΛ (...). Είναι η κατεχοχόν γενιά της καραντίνας, με ψυχαγωγία με μουσικές που παίζουν τον ρόλο τους στο να διαχέεται αυτή η τοξικότητα. Και είναι και η πρώτη μεταμνημονιακή γενιά που ζουν σε οικογένειες με υπερεργασία ή ανεργία των γονέων, με τους γονείς να μην μπορούν να ανταποκριθούν στον γονεϊκό ρόλο.⁴

Είδατε τι ωραία που ξεδιπλώνεται η πολιτική δημόσιας τάξης η οποία, με πρόσχημα τον αντισηξισμό, στοχοποιεί την εργατική τάξη; Ο κύριος Παπαϊωάννου που απαγγέλλει το κρατικό ποίημα, ήταν πρόεδρος της Διεθνούς Αμνηστίας στα νιάτα του, Γενικός Γραμματέας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ και σήμερα είναι πρόεδρος της Τεχνόπολης στο Γκάζι.

Αφήσαμε για το τέλος τη σύνδεση Αιγαίου-Μεσογείου μέσω «ισότητας των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων» για να

Με το που ψηφίστηκε ο γάμος, η υπουργός τουρισμού κυρία Κεφαλογιάννη υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με τον τουριστικό οργανισμό *Queer Destinations* με στόχο την προσέλκυση ΛΟΑΤΚΙ+ τουριστών. Ελπίζουμε στους προτεινόμενους προορισμούς να μην περιλαμβάνεται και η Μεσοσηνία...

δείξουμε σε τι εμβέλεια φιλοδοξεί να εκπέμψει ο κρατικός λόγος όταν υποκρίνεται ότι απλώς ρυθμίζει κάτι κληρονομικά. Θυμάστε, λοιπόν, τότε εκεί γύρω στο 2010 που η Μέση Ανατολή είχε ξεκινήσει να διαλύεται, που ακούγαμε όλη μέρα ότι η Ελλάδα είναι πυλώνας σταθερότητας στη Νοτιανατολική Ευρώπη κι ότι οι τουρίστες θα προτιμούν να πάνε στα κυκλαδονήσια παρά στα τουρκικά παράλια; Τώρα μας λένε ότι μπορεί να γίνει χώρα πρότυπο στην υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να κάνει υποδείξεις στις γύρω χώρες κλείνοντας το μάτι στους πλούσιους τουρίστες. Με άλλα λόγια, στο εξής θα μπορούμε να καταγγέλλουμε όχι μόνο την «τουρκική προκλητικότητα», αλλά και την «τουρκική ομοφοβία». Θα μπορούμε να βρίζουμε την Αλβανία όχι μόνο γιατί «κακομεταχειρίζεται» τον Φρέντυ Μπελέρη, αλλά και γιατί δεν είναι τόσο gay friendly όσο εμείς:

Η άσκηση ενεργητικής και πολυεπίπεδης εξωτερικής πολιτικής και σε ό,τι αφορά τα ΛΟΑΤΚΙ+ ζητήματα, μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο με βελτίωση της διεθνούς εικόνας της Ελλάδας (...). Ούσα η χώρα με το πλέον σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο για την προστασία των ΛΟΑΤΚΙ+ μεταξύ των χωρών της Νοτιανατολικής Ευρώπης, και δεδομένων των κοινών ιστορικών και πολιτισμικών αναφορών της Ελλάδας με πολλές από αυτές, η χώρα μας μπορεί (...) να λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς (σελ. 55).

Και κάπως έτσι, η «χώρα με το πλέον σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο» αυξάνει τα διπλωματικά της εργαλεία και αποκτά νέες αφορμές παρέμβασης στο εσωτερικό των γειτονικών κρατών. Καθόλου άσχημα για το ελληνικό κράτος που κατορθώνει τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό να πουλάει κι αντισηξισμό, δεν νομίζετε;

1. Βλ., σχετικά Μαριάννα Κακαουνάκη, «Γάμος για όλους με τεκνοθεσία», *Καθημερινή*, 03/09/2023.

2. Περισσότερα για το θέμα στο κείμενο «Γάμος ομόφυλων ζευγαριών: «Η χώρα δεν έχει την πολυτέλεια να σπαταλά ενέργεια σε αχρείαστους διχασμούς»», περιοδικό *Μιγάδα*, τ.32, χειμώνας-άνοιξη 2024.

3. *Μιγάδα*, ό.π, βλέπε το κείμενο «Birth is another word for labor: η παρενθεσία ως εργασία στην Ελλάδα».

4. Το απόσπασμα προέρχεται από τη ραδιοφωνική εκπομπή «Ναι μεν, αλλά...», Πρώτο Πρόγραμμα της ΕΡΤ, 12/03/2024.